

Utbildningen Stöd för arbetsförmågan

Arbetsbok

Nina Nevala, Kirsi Unkila, Janita Julkunen, Telma Rivinoja och Jussi Niemelä

Arbetshälsoinstitutet
Topeliusgatan 41 b
00250 Helsingfors
Telefon 030 4741

ISBN 978-952-391-156-7 (pdf)

1:a upplagan
@ Arbetshälsoinstitutet och författarna 2022

Layout: Source Creative Oy

Kopiering av detta verk eller delar av det är, utan uttryckligt tillstånd, förbjuden enligt upphovsrättslagen (404/61, inklusive senare ändringar i denna).

För deltagarna i utbildningen Stöd för arbetsförmågan

Arbetsboken är ett läromedel om stöd för arbetsförmåga och sysselsättning. Arbetsboken ingår i utbildningen Stöd för arbetsförmågan och finns tillgänglig på Arbetshälsoinstitutets webbplats <https://www.ttl.fi/sv/laromedel>.

Du kan använda Arbetsboken som ett verktyg då du utvecklar multiprofessionellt och sektorövergripande samarbete, nätverkar, introducerar nyanställda i arbetet eller behöver material för kurser eller möten.

Arbetsboken är en elektronisk PDF-fil som du kan fylla i, spara eller skriva ut för att göra anteckningar. Uppgifterna kan du göra antingen själv eller i par, i team, tillsammans med arbetsgemenskapen eller nätverket. När du gör uppgifterna kan du dra nytta av hela utbildningsmaterialet på nätet.

Utbildningen Stöd för arbetsförmågan ingår i projektet Experternas kompetens. Det utgör en del av regeringens "Program för arbetsförmåga" som genomförs åren 2019–2023. Projektet finansieras ur Programmet för arbetsförmåga. Programmet för arbetsförmåga utgör en del av regeringens helhet av sysselsättningsåtgärder och grundar sig på regeringsprogrammet. Arbets- och näringsministeriet svarar för Programmet för arbetsförmåga och genomför det i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet.

Vi önskar dig givande studier i frågor om arbetsförmåga!

Författarna

Innehåll

För deltagarna i utbildningen Stöd för arbetsförmågan

Innehåll	5
Utbildningen Stöd för arbetsförmågan.....	6
1. Kunddelaktighet.....	8
2. Identifiering och bedömning av behovet av tjänster	14
3. Plan för att stödja arbetsförmågan.....	20
4. Metoder för att stödja arbetsförmågan	24
5. Servicesystemet och samarbetet	34
6. Samordning av tjänster	40
7. God praxis och bra verksamhetsmodeller	44
8. Metaforer	48
9. Källor.....	52
Bilaga 1 Formulär för självbedömning	54

Utbildningen Stöd för arbetsförmågan

Syftet med utbildningen Stöd för arbetsförmågan är att stärka yrkespersonernas kompetens i att stödja partiellt arbetsföra personers arbetsförmåga och sysselsättning. Utbildningen är avsedd för dig som i ditt arbete möter kunder i arbetsför ålder och deltar i stödjandet av deras arbetsförmåga och sysselsättning samt bedömning av behovet av stöd.

Utbildningen Stöd för arbetsförmågan lämpar sig för yrkespersoner med varierande utbildningsbakgrund. Enligt undersökningar behöver de ytterligare kunskaper, i synnerhet om servicesystemet, olika aktörers roller och ansvar samt om metoder och förmåner som gäller arbetsförmågan och sysselsättningen. Även ett multiprofessionellt och sektorövergripande samarbete kräver gemensam kompetens och förståelse hos yrkespersonerna.

Utbildningen Stöd för arbetsförmågan grundar sig på en bred uppfattning om arbetsförmågan. Enligt den ingår det i stödet för personer i arbetsför ålder i synnerhet arbets- och sysselsättningsorienterat främjande av arbets- och funktionsförmågan. Metoder för att stödja arbetsförmågan avser alla metoder och förmåner som servicesystemet erbjuder och med vars hjälp det är möjligt att stötta arbetsförmågan och sysselsättningen för personer i arbetsför ålder.

Utbildningen Stöd för arbetsförmågan motsvarar två studiepoäng (2 sp). Utbildningen innehåller sju avsnitt (Bild 1). I arbetsboken finns det uppgifter från varje avsnitt.

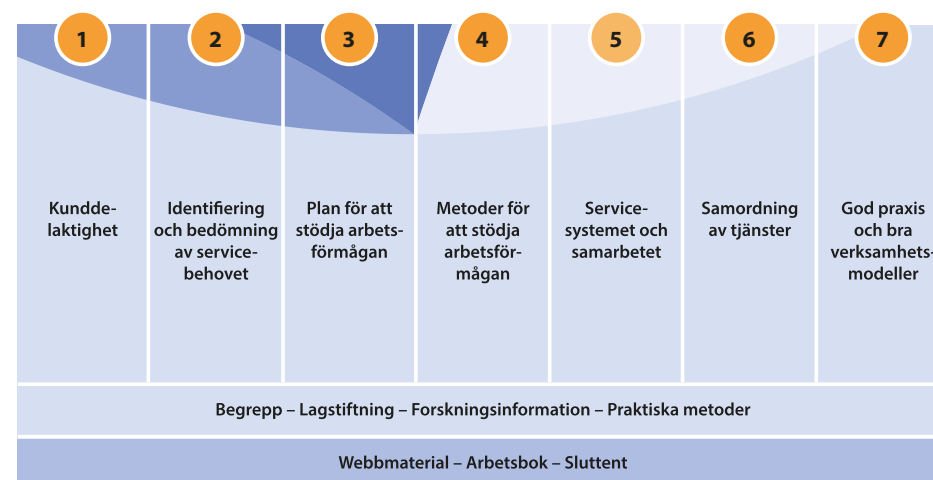

Bild 1. Strukturen och innehållet gällande utbildningen Stöd för arbetsförmågan (2 sp)

1.

Kunddelaktighet

Att stödja arbetsförmågan är som att:

"...vandra tillsammans längs vägen, men där var och en måste ta sina egna steg."

"...gå sida vid sida och ge stöd i rätt riktning."

"...vandra i svampskogen och alltid hitta något nytt."

"...skrida fram med danssteg och forma kundens eget liv."

"...bygga ett bra hus."

När du är klar med studierna i avsnittet om Kunddelaktighet känner du till de olika nivåerna av kunddelaktighet och de viktigaste metoderna som ökar kunddelaktigheten. Du vet även hur du ska bedöma vilka av de angivna metoderna som lämpar sig i ditt jobb. Dessutom förstår du vilken betydelse kunddelaktigheten har som en del av stödjandet av arbetsförmågan och sysselsättningen.

Kunddelaktighet betyder att kunden själv aktivt deltar i planeringen, ordnandet, produktionen, utvecklingen och bedömningen av tjänsten (Bild 2). Det är inte bara en rättighet att kunden deltar i sin egen tjänst, utan det är även en förutsättning för att tjänsten ska lyckas.

Bild 2. Kunddelaktighetens hus (THL 2020).

Uppgifter

1. Vilka är era mål för att stärka kunddelaktigheten?

**2. Med vilka metoder kommer ni att stärka kunddelaktigheten?
Skriv in svaren i våningarna i kunddelaktighetens tomma hus.**

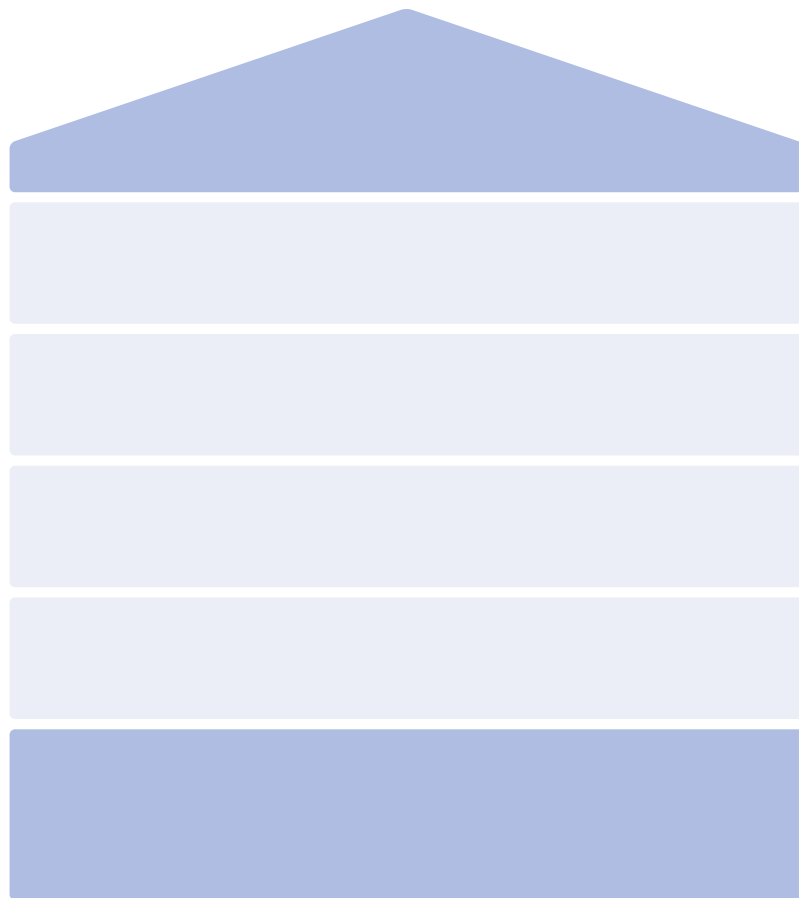

Bild 3. Kunddelaktighetens hus.

3. Vilka roller och ansvar har olika aktörer då det gäller att stärka kunddelaktigheten i er verksamhet?

Aktör	Roller och ansvar

4. Hurudan kompetens och utbildning som gäller stärkande av kunddelaktighet behöver ni?

2.

Identifiering och bedömning av behovet av tjänster

Att stödja arbetsförmågan är:

"...som att söka en stig."

"...som att för kunden visa en spegel som avspeglar hens styrkor."

"...som att tillsammans förtydliga kundens resurser, önskaner och drömmar samt stärka förmågan."

"...flera alternativa rutter och rätta biljetter för att gå vidare."

"...som ultralöpning där man även snubblar."

När du är klar med studierna i avsnittet "Identifiering och bedömning av behovet av tjänster" förstår du vad identifiering av behovet av tjänster innebär. Dessutom vet du vad identifiering av behovet av stöd för arbetsförmågan för en person i arbetsför ålder är och hur den anknyter till bedömningen av det allmänna behovet av tjänster. Du lär dig även varför det lönar sig att fästa vikt vid identifiering av behovet av att stödja arbetsförmågan. Dessutom känner du till metoderna för att identifiera och bedöma behovet av tjänster och du kan tillämpa dem i ditt arbete.

Då det gäller att identifiera tjänstebehovet bedömer en expert, kunden och eventuellt en sektorövergripande arbetsgrupp tjänstebehovet och planerar de tjänster som behövs. Identifiering av behovet av stöd för arbetsförmågan kan utgöra en del av en större bedömning av kundens behov av tjänster. I fråga om personer i arbetsför ålder ska behovet av stöd för arbetsförmågan och sysselsättningen alltid identifieras och föras på tal.

Uppgifter

1. Hur identifierar ni i nuläget kundens behov av att få stöd för arbetsförmågan? Hur identifierar ni kundens behov av sektorövergripande tjänster?

2. Hur kunde ni utveckla identifieringen av kundens behov av att få stöd för arbetsförmågan? Vilka nya metoder skulle ni kunna ta i bruk för identifiering?

3. Identifiering av behovet av stöd för arbetsförmågan förutsätter kunskap om kundens utbildning, arbetshistorik och kompetens. Dessutom är det viktigt att känna till kundens styrkor, hälsotillstånd, allmänna livssituation och färdigheter att söka arbete. Planera och anteckna i de öppna fälten hur ni får dessa uppgifter.

 Kompetens		 Arbetserfarenhet	
 Utbildning		 Hälsotillstånd	
 Livssituation		 Färdigheter att söka arbete	

Bild 4. Insamlade av information för att identifiera behovet av att få stöd för arbetsförmågan.

3.

Plan för att stödja arbetsförmågan

Att stödja arbetsförmågan är som:

"...att bygga ett hus, utan grund kan inte ett tak byggas."

"...högkvalitativt byggande som kräver färdigheter och där det förekommer olika skeden och byggmaterial."

"...att gå sida vid sida."

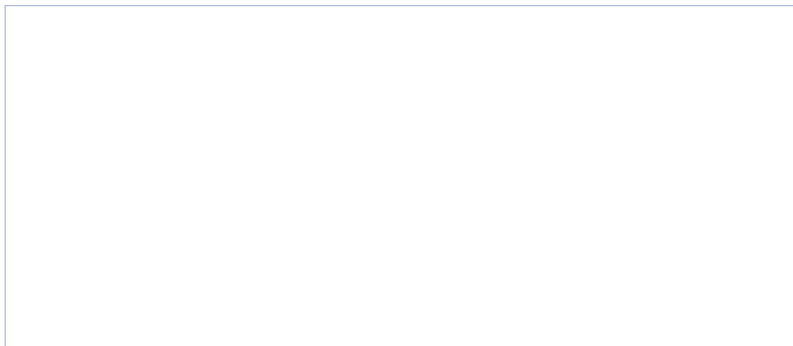
"...vandra längs en slingrande stig, där var och en måste ta sina egna steg."

När du är klar med studierna i avsnittet "Plan för att stödja arbetsförmågan" känner du till vad en plan för att stödja arbetsförmågan innehåller och var den görs upp. Därutöver förstår du varför det lönar sig att satsa på planen och hur en sektorövergripande plan förhåller sig till kundens andra planer. Efter studierna kan du göra upp en plan i ditt eget arbete.

Planen för att stödja arbetsförmågan är en plan som en expert tillsammans med kunden har upprättat om de tjänster kunden behöver för stöd för arbetsförmågan och sysselsättning. Utgångspunkten i planen är kundens mål, även karriärmål antecknas. Planen för att stödja arbetsförmågan kan vara en separat plan eller en del av någon annan plan.

Uppgifter

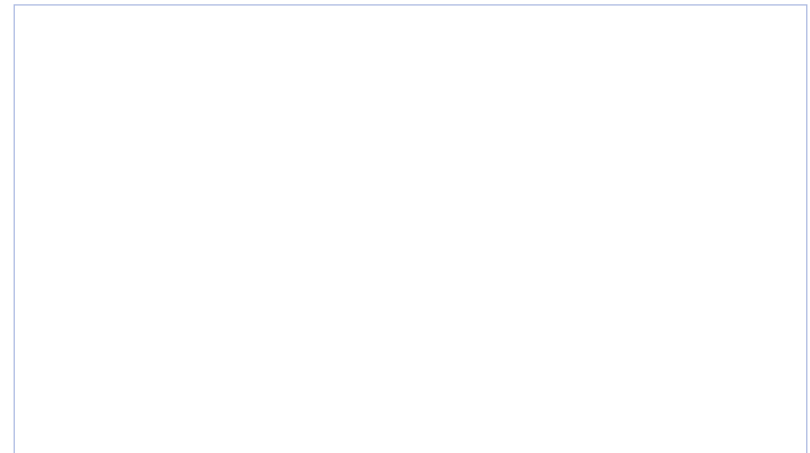
1. Utgångspunkten i planen för att stödja arbetsförmågan är kundens mål. Hur hjälper ni kunden att fastställa sina egna mål?

2. En hurudan plan för att stödja arbetsförmågan gör ni upp för er kund? Skriv ner planens huvuddrag. I planeringen kan ni dra nytta av huvuddragen nedan.

- Kundens mål
- Kundens allmänna livssituation, utbildning och yrke
- Kundens styrkor och resurser
- Tjänster som stödjer arbetsförmågan, genomförande och tidtabell
- Yrkespersonernas roller och ansvar samt samordning av tjänsterna
- Överenskommelse om uppföljning
- Tillgångsrätt till planen och dess förvaringsplats
- Övriga planer som ska beaktas för att stödja arbetsförmågan och samordning av dessa

Planens huvuddrag

4.

Metoder för att stödja arbetsförmågan

Att stödja arbetsförmågan är som:

"...ett pussel som behöver många kunniga för att läggas."

"...att lägga ihop borttappade bitar."

"...att lägga pussel med någon annan. Det är inte ens nödvändigt att lägga alla bitar på plats, bilden kan trots allt vara tydlig och meningsfull."

"...en karta som först verkade otydlig, men som ledde fram till mål."

"...skräddarens arbete."

När du är klar med studierna i avsnittet "Metoder för att stödja arbetsförmågan" känner du till metoderna som stödjer arbetsförmågan och sysselsättningen och som olika aktörer i servicesystemet bär ansvaret för. Därutöver kan du nyttiggöra dig av de viktigaste metoderna och förmånerna för att stödja din kunds arbetsförmåga och sysselsättning.

Metoder för att stödja arbetsförmågan avser alla metoder och förmåner som servicesystemet erbjuder och med vars hjälp det är möjligt att stötta arbetsförmågan och sysselsättningen för personer i arbetsför ålder.

Fallbeskrivningar är viktiga medel för inläring. Fallbeskrivningarna kan utformas som berättelser, i tabellform eller som bilder. Ett multiprofessionellt och sektorövergripande nätverk kan med hjälp av fallbeskrivningarna tillsammans planera och bygga upp en kunds nödvändiga tjänstehelhet av metoder och förmåner för stöd för arbetsförmågan. Du kan bekanta dig med olika fallbeskrivningar (Tabell 1 och Bild 4).

Tabell 1. Tre fallbeskrivningar i utbildningen Stöd för arbetsförmågan som kan hjälpa dig att lära dig om planeringen av stöd för arbetsförmågan och om ansökan om förmåner.

Fallbeskrivning	Stöd för yrkesinriktade studier eller i tidigare arbete	Stöd för att söka arbete och bli sysselsatt	Stöd i arbetet
Tiina			
<ul style="list-style-type: none"> • 26-årig tradenom • Yrkeshögskoleexamen (företagsekonomi) • Försäljare av försäkringar på ett företag • Synskada 	<ul style="list-style-type: none"> • Skärmläsare, förstoringsprogram och läsTV som informationstekniska synhjälpmedel i studierna (FPA) • Vita käppen (primärhälsovården) • Tillgänglighet till studier (läroanstalt) • Rehabiliteringspenning (FPA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning hos samordnaren för arbetsförmågan och handledning i arbetsökning och stöd till arbetsgivare (AN-tjänster) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lönesubvention till arbetsgivare (AN-tjänster) • Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen till arbetsgivare (AN-tjänster, B-utlåntande företagshälsovård) • Transporttjänster för arbetsresor (kommunen /välfärdsområde) • Informering av arbetsgemenskapen (arbetsgivaren) • Anpassning av arbetet (arbetsgivaren) • Synhjälpmedel (FPA) • Hjälpmedel i den informationstekniska miljön på arbetsplatsen (arbetsgivaren, Synskadades förbund) • Hälsoundersökning vid anställning (företagshälsovård)

Fallbeskrivning	Stöd för yrkesinriktade studier eller i tidigare arbete	Stöd för att söka arbete och bli sysselsatt	Stöd i arbetet
Elli			
<ul style="list-style-type: none"> • 32-årig tradenom • Expertarbete inom reklambranschen • Psykiska störningar 	<ul style="list-style-type: none"> • Anpassning av arbetet (arbetsgivaren) • Nätverksmöte (arbetstagare, arbetsgivare, företagshälsovård) • Sjukdagpenning 300 dagar (FPA) • Företagshälsovårdens arbetsprövning i eget arbete (lön till arbetstagaren, rehabiliteringspenning till arbetsgivaren) • Rehabiliteringsstöd (Arbetspensionsanstalten) • Rehabiliterande psykoterapi 3 år (FPA) • Medicinering och symtomhållningsgrupp (den specialiserade sjukvården) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rehabiliteringsrådgivning och vägledning (Arbetspensionsanstalten, producent av rehabiliteringstjänster) • Sysselsättningsplan (producent av rehabiliteringstjänster) • Rehabiliteringsstöd (Arbetspensionsanstalten) • Arbetsprövning och arbetsträning (Arbetspensionsanstalten, producent av rehabiliteringstjänster) • Rehabiliteringspenning (Arbetspensionsanstalten) • Yrkehögskolestudier som yrkesinriktad rehabilitering, rehabiliteringspenning, ersättning för studier (Arbetspensionsanstalten) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs i företagsamhet och företagares arbetsprövning (Arbetspensionsanstalten) • Rehabiliteringspenning och näringsstöd (Arbetspensionsanstalten) • Partiell invalidpension (Arbetspensionsanstalten) • Psykiatrisk vård (specialiserad sjukvård)

Fallbeskrivning	Stöd för yrkesinriktade studier eller i tidigare arbete	Stöd för att söka arbete och bli sysselsatt	Stöd i arbetet
Tauno			
<ul style="list-style-type: none"> • 48-årig timmerman • Grundskola och grundläggande examen inom byggbranschen i yrkesskola • Arbete inom byggbranschen på ett företag • Besvär i stöd- och rörelseorganen, rusmedelsproblem, svårigheter med livskontrollen 	<ul style="list-style-type: none"> • Fysioterapi (primärhälsovården) • Sjukdagpenning (FPA) • Arbetsökning, rådgivning och handledning (AN-tjänster) • Arbetskraftsutbildning (AN-tjänster) • Inkomstrelaterad dagpenning (arbetslöshetskassa) • Bostadsbidrag (FPA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsökning, rådgivning och handledning (AN-tjänster) • Operation av axel och knä (specialiserad sjukvård) • Fysioterapi (primärhälsovården) • Sektorövergripande tjänst (kommunen, Folkpensionsanstalten, AN-tjänster) • Bedömning av behovet av vuxensocialarbete (kommunen) • Rehabiliteringsutredning (FPA) • Rehabiliterande arbetsverksamhet (kommunen) • Ansökan om rehabiliteringsstöd (Arbetspensionsanstalten, FPA) • Arbetslöshetsförmån (FPA) • Sysselsättningsfrämjande yrkesinriktad rehabilitering, yrkesinriktad rehabiliteringsplan (FPA) • Arbetsprövning och arbetsträning (FPA) • Rehabiliteringspenning (FPA) 	<ul style="list-style-type: none"> • Att bli sysselsatt i ett företag som försäljare av byggmaterial (arbetsgivare) • Uppföljningsbesök gällande rehabilitering (FPA) • Bostadsbidrag och utkomststöd på grund av otillräcklig inkomstnivå (FPA)

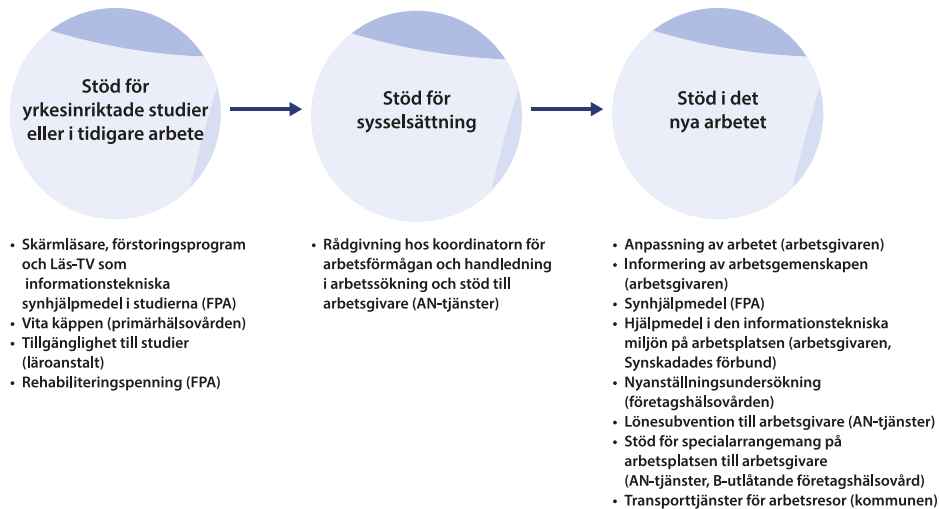

Bild 5. Synskadade Tiinas servicestig.

Uppgifter

1. Beskriv bakgrundsinformationen om en av era kunder och en lyckad tjänstehelhet för att stödja arbetsförmågan. Beskriv vilka metoder och förmåner för att stödja arbetsförmågan och sysselsättningen som nyttiggjordes tidsmässigt i olika skeden. Beskriv kundens tjänstehelhet i form av a) en berättelse, b) en tabell eller c) en bild.

a) Berättelse

b) Tabell

Fallbeskrivning	Stöd för yrkesinriktade studier eller i tidigare arbete	Stöd för att söka arbete och bli sysselsatt	Stöd i arbetet

c) Bild

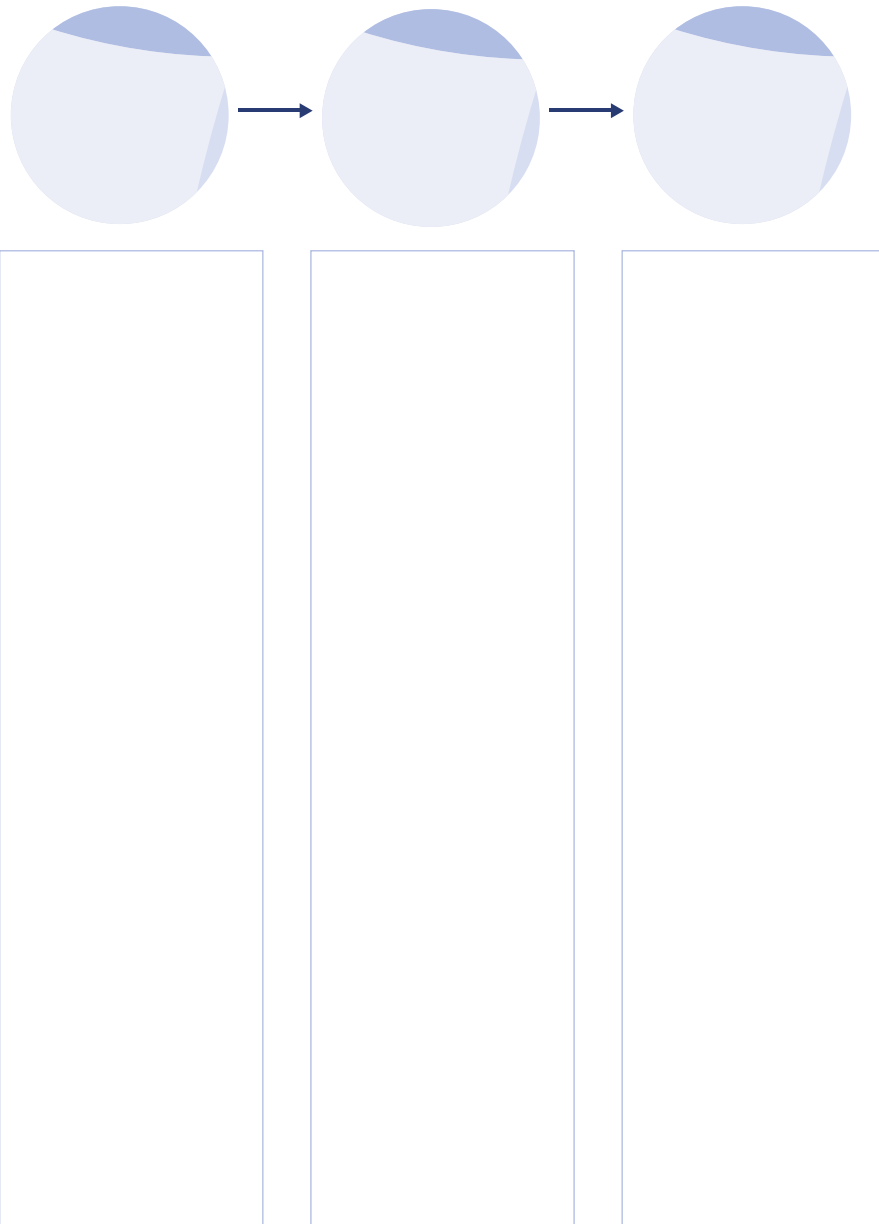

Bild 6. Fallbeskrivning om den egna kundens tjänstehelhet.

2. Vilken aktör inom servicesystemet svarade för de metoder och förmåner för att stödja arbetsförmågan hos den kund som vi beskrev?

Metod eller förmån	Aktör i servicesystemet

3. Fyll i formuläret för självbedömning som finns i arbetsbokens bilaga (Bilaga 1). Med hjälp av formuläret kan du bedöma hur bra du känner till metoderna och förmånerna för att stödja arbetsförmågan och sysselsättningen.

5.

Servicesystemet och samarbetet

Att stödja arbetsförmågan är som:

"...en dans där alla måste känna till den andras rörelser och kunna förutse dem."

"...en dans där man även emellanåt tar steg åt sidan och bakåt."

"...en dans där stegen måste passas samman och vara i samma takt och ton."

När du är klar med studierna i avsnittet "Servicesystemet och samarbetet" känner du till de viktigaste aktörerna för stöd för arbetsförmåga och sysselsättning för kunden. Dessutom identifierar du nyttan med nätverkande, och du kan bygga upp nätverk och fungera i dessa för din kunds bästa.

Servicesystemet avser helheten av aktörer som erbjuder tjänster och förmåner för stöd för arbetsförmågan och sysselsättningen för personer i arbetsför ålder. Respektive aktör har sin egen uppgift, roll och ansvar i ett sektorövergripande samarbete. Servicesystemet fungerar bra då varje aktör känner till sina egna och andras roller och ansvar.

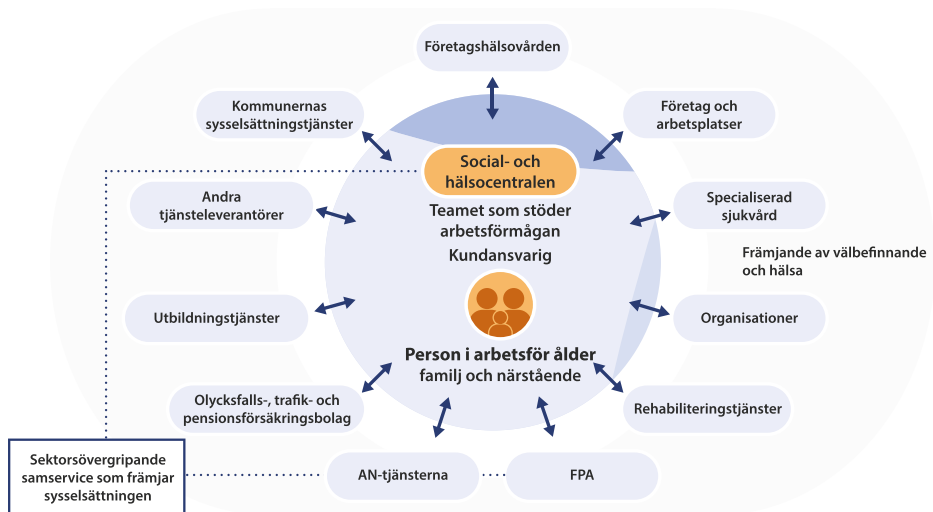

Bild 7. Servicesystemet för att stödja arbetsförmågan.

Uppgifter

1. Upprätta en nätverkskarta över aktörer som är viktiga med tanke på ert arbete. Skriv in i rutorna på bilden aktörer som är viktiga för era kunder med tanke på stöd för arbetsförmågan och sysselsättningen.

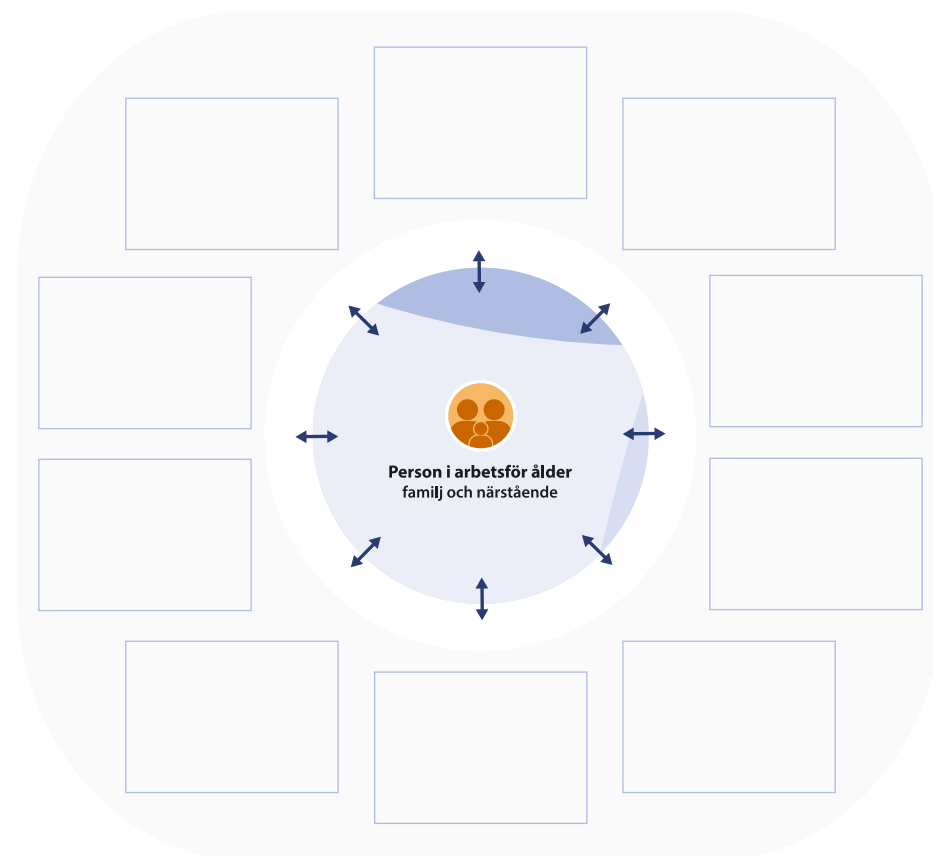
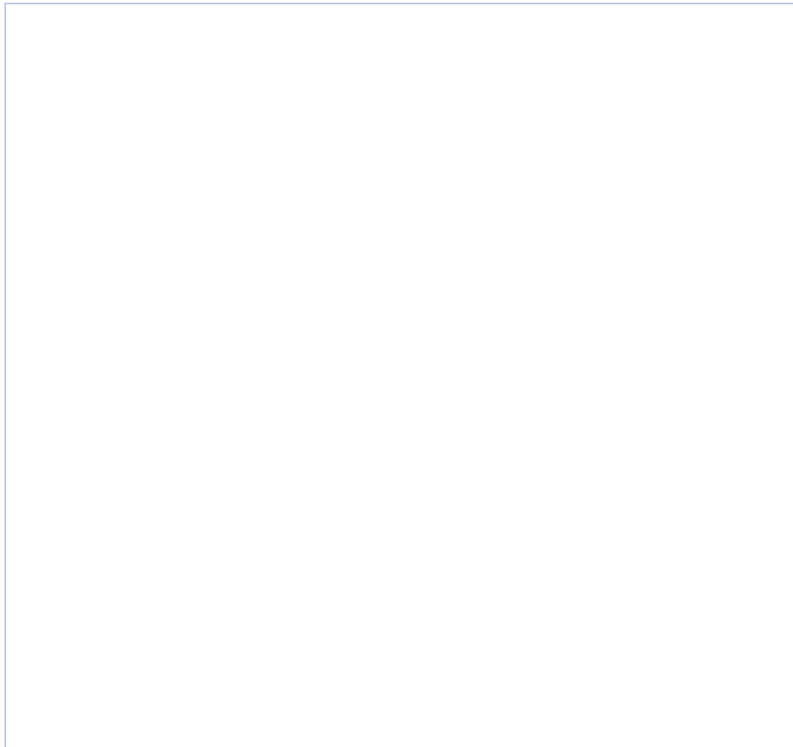

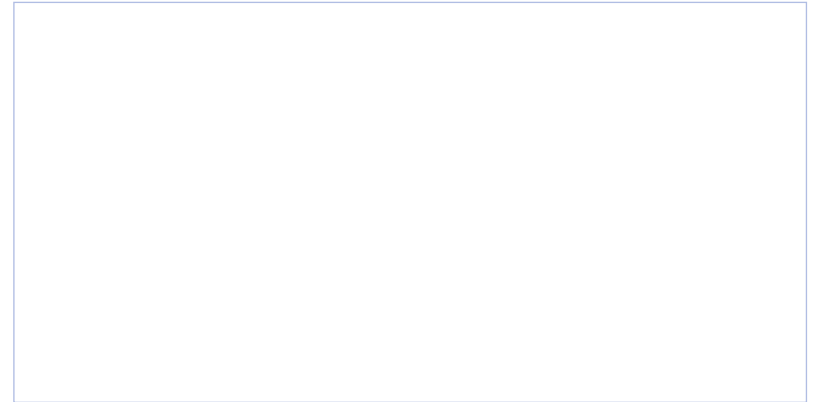
Bild 8. Servicesystemet för att stödja arbetsförmågan ur ert eget arbetes perspektiv.

Nätverksarbete avser allt samarbete mellan de yrkespersoner som betjänar samma kund. I nätverksarbetet överskrider man administrativa gränser mellan olika aktörer. Nätverksarbete förutsätter ledning av nätverksarbete, strukturer som möjliggör nätverksarbete och personliga kontakter.

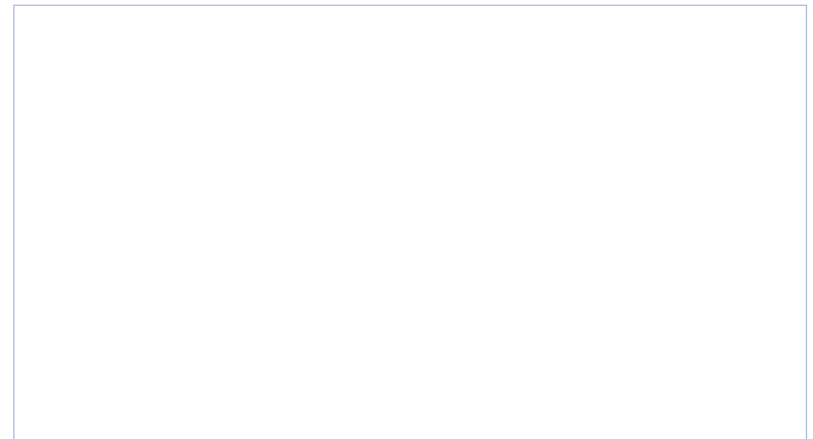
2. Ange något av era nätverk som stödjer arbetsförmågan och sysselsättningen och målen för detta nätverk.

3. Beskriv hur informationen mellan olika aktörer löper i ert nätverk, och vilka informationssystem ni använder för att förmedla information.

4. Hur kan ni utveckla verksamheten i ert nätverk?

6.

Samordning av tjänster

Att stödja arbetsförmågan är som:

"...att jobba tillsammans och målinriktat sträva åt samma håll."

"...att lyfta fram kundens styrkor och potential med hjälp av kunden själv och en sektorövergripande arbetsgemenskap."

"...att dra åt samma håll när det är som bäst."

"...att göra en halmkrona. Det behövs noggrant skurna halmstrån i en bestämd längd, en plan och en sammanlänkande bomullstråd."

När du är klar med studierna i avsnittet "Samordning av tjänster" känner du till principerna för de tjänster som stöder arbetsförmåga och sysselsättning. Du kan lotsa och stödja kunden i servicesystemet i enlighet med hans behov.

Samordning av tjänster betyder koordinering av tjänsterna och överenskommelse om yrkespersonernas arbetsfördelning och ansvar. Samordning betyder att en yrkesperson säkerställer att planen för stöd för arbetsförmågan genomförs, lotsar och ger råd till kunden för att hen ska nå rätta tjänster, håller kontakt med kunden och förmedlar och tar emot information både i fråga om kunden och andra yrkespersoner. Den som samordnar ser till att planen för att stödja kundens arbetsförmåga är möjlig att samordna med kunden andra planer.

Uppgifter

1. Hur samordnar ni tjänsterna för er kund i det nätverk som ni beskrev i kapitel 5?

2. Vem samordnar era kunders tjänster för stöd för arbetsförmågan i ert nätverk och vilka är de olika aktörernas ansvar?

Samordnande aktör	Ansvarsområden

7.

God praxis och bra verksamhetsmodeller

Att stödja arbetsförmågan är som:

"...ett brokigt klädesplagg av ylle som kräver många olika ingredienser och material för att ett värmande och helt slutresultat ska kunna uppnås."

"...att lära sig virka. Slutet gott, allting gott."

"...att laga nät."

"...att provköra en Ford Fiesta. Alla mätninstrument måste kontrolleras samtidigt för att man ska kunna nå destinationen."

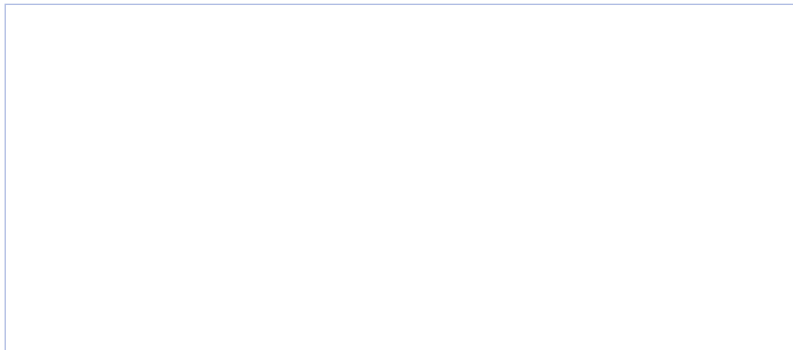
"...en gemensam performans."

När du är klar med studierna i avsnittet "God praxis och bra verksamhetsmodeller" känner du till nio stycken goda förfaringssätt för stödjande av arbetsförmågan och sysselsättningen för en partiellt arbetsför person. Därutöver vet du var du kan hitta ytterligare motsvarande förfaranden för ditt arbete.

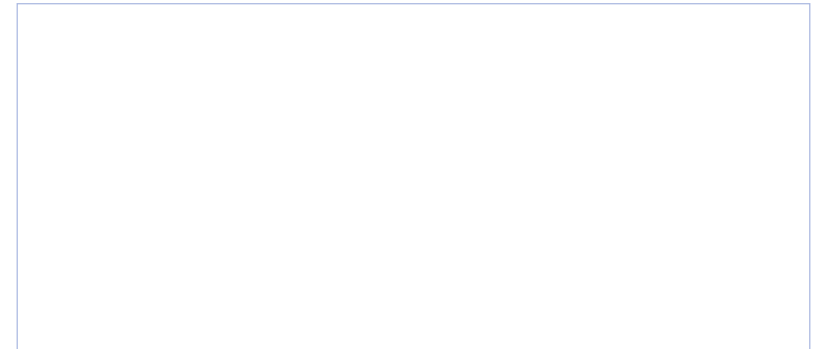
God praxis är förfaringssätt med positiva effekter på samhället och som skapar positiva förändringar. God praxis kan till exempel vara en produkt, tjänst, handlingsmodell, metod eller process. God praxis är ett exemplariskt sätt som skiljer sig från andra sätt att producera tjänster eller sköta administrationen. Inom social- och hälsovården har god praxis konstaterats fungera väl i sin verksamhetsmiljö och har uppskattats. Praxis har i det fall beskrivits, dokumenterats och sammanfattats i en allmänt begriplig form.

Uppgifter

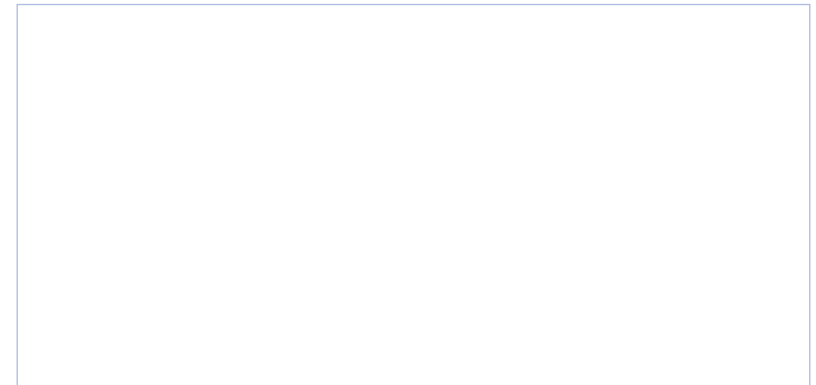
1. Vad i de nio goda förfaringssätten och i verksamhetsmodellerna i webbmaterialet skulle kunna fungera hos er och varför?

2. Beskriv kort något bra förfaringssätt eller någon bra verksamhetsmodell som har utvecklats på er arbetsplats.

3. Hur skulle man kunna sprida och förankra god praxis eller goda verksamhetsmodeller som utvecklats hos er även till andra aktörer i ert nätverk?

8.

Metaforer

Av de yrkespersoner som deltog i den på prov startade utbildningen Stöd för arbetsförmågan insamlades bildliga uttryck, dvs. metaforer med anknytning till stöd för arbetsförmågan. Yrkespersonerna som deltog i den på prov startade utbildningen arbetade inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten, sysselsättning och anställning, rehabilitering, FPA och i föreningar.

En metafor är ett bildligt uttryck där ett ord eller en sats används för ett objekt eller en verksamhet på vilka den bokstavligen inte tillämpas. En metafor är en mångtydig beskrivning med en vidare betydelse än själva beskrivningen. Det är som en gömd liknelse som bidrar med något helt nytt.

Uppgifter

1. Välj i bifogade bildgalleri en bild som bäst beskriver era tankar just nu om stödjandet av arbetsförmågan och sysselsättningen.

Bild 9. Bildgalleri.

2. Utifrån den bild ni valt skriv en metafor som anknyter till stödjande av arbetsförmågan genom att fortsätta meningen: "Att stödja arbetsförmågan är som att..."

9. Källor

Ledning av klientdelaktighet inom social- och hälsovårdstjänster.

<https://thl.fi/sv/teman/ledning-av-framjandet-av-halsa-och-valfard/framjande-av-delaktighet/ledning-av-klientdelaktighet-inom-social-och-halsovardstjanster>

Cortazzi, M, Jin L. Bridges to learning: Metaphors of teaching, learning and language. In L. Cameron and G. Low (Eds.) Researching and applying metaphor. Cambridge University Press, Cambridge, UK 1999. pp. 149-176.

Huang H-M. Toward constructivism for adult learners in online learning environments. British Journal of Educational Technology 2002;33(1):27-37.

Juvonen-Posti P, Tarvainen K, Helin-Salmivaara A, Räsänen K, Liira J. Lääkäri työkykyä tukemassa. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 2003;119(14):1327-1333. 2021;137(3):293-300. <https://www.duodecimlehti.fi/duo16056#s1>

Juvonen-Posti P, Nevala N, Kaleva S. Koordinoivaa työtä tekevät palvelu-integraation areenana. Raportissa Juvonen-Posti, Saikku, Turunen (toim.) Elinikäistä osallistumista vai elämää työ edellä. Työikäisten monialaisten palveluiden yhteensovittaminen ja vaikuttavuuden arviointi. Statsrådets forsknings- och utredningsverksamhet. Loppuraportti, 2020. ss. 90-127. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162412/VNTEAS_2020_40.pdf

Ervasti J, Kausto J, Leino-Arjas Päivi, Turunen J, Varje P, Väänänen A. Työkyvyn tuen vaikuttavuus. Tutkimuskatsaus työkyvyn tukitoimien työkyky- ja kustannusvaikutuksista. Publikationsserie för statsrådets forsknings- och utredningsverksamhet 2022:7. Statsrådets kansli. Helsingfors. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163779>

Koivisto J, Tiirinki H, (toim.) Monialaisen palvelutarpeen tunnistaminen sosiaali-, terveys- ja työvoimapalveluissa. Publikationsserie för statsrådets forsknings- och utredningsverksamhet 2020:38.

Nevala N, Unkila K, Rivinoja T, Henriksson M, Vastamäki J. Työkyvyn tuki -koulutus rakentaa yhteistä osaamista. Työterveyslääkäri 2022;40(3).

Nevala N, Pehkonen I, Koskela I, Ruusuvoori J, Anttila H. Workplace Accommodation Among Persons with Disabilities: A Systematic Review of Its Effectiveness and Barriers or Facilitators. Journal of Occupational Rehabilitation 2015; 25(2): 432-448. <http://link.springer.com/article/10.1007/s10926-014-9548-z/fulltext.html>

Paukkunen M, Tammelin M, Juvonen-Posti P, Henriksson M, Sihvonon S. Miten kehittää työkyvyn tukemista työpaikoilla? Työterveyslääkäri 2022;40(1):38-43.

Suomela-Markkanen T. Hyvä kuntoutussuunnitelma tehdään kuntoutujaa kuunnellen. Lääkärilehti 2016;71(42):2664-2665.

Teinikivi M, Nevala N, Löfstedt J, Haanpää M, Työkyvyn tuki neurologista harvinaissairautta sairastavilla. Työterveyslääkäri 2022;40(2):40-42.

Weiste E, Käpykangas S, Uusitalo L, Stevanovic M. Sote-ammattilaiset asiakasosallisuuden osaajiksi. Arbetshälsoinstitutet 2021. <https://www.ttl.fi/tutkimus/hankkeet/sote-ammattilaiset-asiakasosallisuuden-osaajiksi-asko>

Bilaga 1

Formulär för självbedömning

Anvisning: Bedöm din egen kompetens med hjälp av följande uppgift. I tabellen ingår metoder och förmåner för att stödja arbetsförmågan och sysselsättningen. Välj specifikt för respektive metod det nummer som bäst beskriver din kompetens för tillfället (1=mycket dålig, 2=dålig, 3=inte dålig och inte bra, 4=bra, 5=mycket bra). Till sist kan du spara formuläret i eget förvar.

Tjänst	Metod	1	2	3	4	5
Arbets- och närings-tjänsterna (AN-tjänsterna)	Sysselsättningsplan					
	Yrkes- och karriärvägledning					
	Yrkesinriktad arbetskraftsutbildning					
	Remiss till hälsoundersökning av arbetslös					
	Utredning av arbetsförmågan som köpt tjänst					
	Arbetsprövning					
	Arbetsträning					
	Lönesubvention					
	Stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen					
	Intyg för stor arbetsgivare					
	Starta eget-bidrag					
	Ersättning av resekostnader					
Utbildningsprövning						
Kommunens sysselsättningstjänster	Tjänster bildas					
Metoder på arbetsplatsen	Ledning av arbetsförmågan					
	Modeller för tidigt stöd					
	Regel 30-60-90-150-230					
	Anpassning av arbete					
	Utvecklande av arbetsgemenskapens funktion					
Förbättring av arbetssäkerheten						
Social- och hälsovårdstjänster (Social- och hälsocentral)	Identifiering av sjukdomar, behandling och rehabilitering					
	Tjänster hos teamet som stöder arbetsförmågan					
	Hälsoundersökningar av arbetslösa					
	Vuxensocialarbete					
	Rehabiliterande arbetsverksamhet					
	Återintegrering i samhället					
Funktionshinderservice						

Tjänst	Metod	1	2	3	4	5
Företagshälsovård	Lagstadgade hälsoundersökningar					
	Utlåtande om hälsoundersökning					
	Information, rådgivning och handledning					
	Arbetsplatsutredning					
	Nätverksmöte					
Student-hälsovård	Övervakning av hälsosamma förhållanden på läroanstalter					
	Hälsoundersökning					
	Hälsovägledning					
	Gruppverksamhet					
	Förebyggande av smittsamma sjukdomar					
	Tjänster för rusmedelsmissbrukare					
Rehabilitering						
Specialiserad sjukvård	Förebyggande av sjukdomar, diagnostisering, planering och genomförande av vården, rehabilitering					
	Hjälpmedelstjänster					
	Vuxensocialarbete					
Rehabilitering	Medicinsk rehabilitering som hälso- och sjukvården och FPA svarar för (rehabilitering av funktionsförmågan)					
	Yrkesinriktad rehabilitering som tillhandahålls av arbetspensionsförsäkrarna					
	Yrkesinriktad rehabilitering som ordnas av FPA					
	Rehabilitering som tillhandahållare av trafik- och olycksfallsförsäkringar ansvarar för					
	Återintegrering i samhället som kommunen svarar för					
	Arbets- och närings-tjänsternas ansvar för rehabilitering					
	Föreningarnas medicinska och yrkesinriktade rehabilitering					
	Studievägledning					
	Delexamen					
	Identifiering av kunnande					
Arbetskraftsutbildning						
Utbildningsprövning						
Föreningarnas tjänster	Vägledning och rådgivning					
	Medicinsk och yrkesinriktad rehabilitering					
	Arbetslivstjänster					
	Kamratstöd					
	Erfarenhetsexperternas utbildning					
Förmåner	Partiell sjukdagpenning					
	Partiell invalidpension					
	Uppskjutande av sjukpension					
	Rehabiliteringsstöd/partiellt rehabiliteringsstöd					
	Handikappbidrag					
	Rehabiliteringspenning/partiell rehabiliteringspenning					
	Stöd för frivilliga studier					
Näringsstöd						

ISBN 978-952-391-156-7 (pdf)